

PDF Compressor Free Version

Энэсэдэм

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

○ Нам улуунун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1996, 2005, 2009 сылларга республика басты хаһыата

2010 с.

Олунньу

10

күнэ

Сэрэдэ

№13

(10303)

Улуус баһылыгын мунһабыттан бэлиэтээһиннэр

Ис дьыала отделын участковой боломуочунайа П.Н. Саввинов Осетияҕа 6 ыйга командировкаҕа барар буолбут. Бу иннинэ кини 2008 с. Хотугу Осетияга эмиэ манньк командировкаҕа сылдьыбыта. Олунньу 1 күнүттэн «Жилой сектор» операция сағаламмыт. Бу операция чэрчитинэн ис дьыала отделын сотрудниктара ыаллары кэрийэн бэрэбиэркэ ыыта сылдьаллар.

Федеральной сокуо а олобуран социальной уонна түүндьон хонор объектарын салайааччылары атам ыйын 1 күнүгэр диэри ОГПН- а баһаартан куттала суох буолууга декларация түһэриэхтээхтэр. Сорох тэрилтэлэр манньк декларацияны кулун тутар 1 күнүгэр диэри түһэрэллэрэ ирдэнэр.

Баһылыгы тутууга, промышленноска солбуйааччы Г.В. Гуляев иһитиннэрбитинэн Тары үрөһи рабочай комиссия көрбүт. Деяналарга куттала суох буолуу техникагытар анал суруналычтар кварталыгар остуолбалар туруоруллан бүппүттэр, аны суол оһуулар. Ааспыт баскыһыаннаһа айылҕа харыстабылы министрствотын үлэһиттерин кытта Үрү Күөлгэ тахсан муус ылыгыга үлэ барбыт. Бу муус ылыгыга быра аатта балыгы ыгытыгыга аналлаах.

Хаты Арыы нэһилиэтин баһылыгы Ю.И. Слепцов улуус баһылыгы аатыгар ү сүү сурук суруйбут. Онно этиллэринэн оскуола директора, ОДКХ маастара, ветучаастак салайааччыга уонна инфекционной балыһа сэбиэдиссэйэ нэһилиэк баһылыгы планеркагыгар сылдьыбаттар. Улуус баһылыга А.И. Ильин бары нэһиликтэр баһылыктарыгар таабылы толорорго сорууда бэриллибитин, планеркаҕа 3-тэ сылдьыбатах салайааччыны үлэтигэр ууратар туһунан боппуруос көтөбүллүөбүн туһунан эттэ. Онтон дьонун кыайан салайбат салайааччы дуһунаһыттан уурайарын туһунан боппуруос эмиэ туруоҕа.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын салалтата тохсунньу 28-29 күннэригэр нэһиликтэри кэрийэн сылгы кыстыгын, хотоннор туруктарын бэрэбиэркэлэбит. Сорох хотоннор ирдэбилгэ эппиэттээбэттэр. Амма улууһуттан кэлэн 60 тонна оту атылылар туһунан Модут нэһилиэтин кытта дуогабардаспыттар.

Дьокуускай куоракка Нам улуунун бэрэстэбиитэлэнин Копьрин Анатолий Михайлович атаммыт. Кини урут тыа хаһаайыстыбатын министрствотыгар департамент салайааччытынан үлэлээбит.

В. РЫКУНОВА

Депутат - норуот киһитэ

НОРУОТ ТУС САНААТЫН КӨМУСКҮҮР СОРУКТААХ

Улууспутугар Российской Федерация бэһис ырыылаах Государственной Думатын депутата Федот Семенович Тумусов көмөлөһөөччүлэрин, биһиги биер дойдулаахтарбыт С.Е. Сивцеви, «Колми-95» САО генеральной директора, Ил Түмэн депутата Н.И. Румянцеви кытта депутатскай үлэтинэн кэлэ сырытта. Ф. Тумусов Россия таһымыгар саха норуотун интэриэһин көмүскүүр, быбардааччыларын тус санааларын тириэрдэр сыаллаах икки сыллаах үлэтигэр улахан мунһахтарга 35-тэ тыл эпитит, онтон 7-тин улахан трибунаҕа. Этиллэригэр тохтоотоххо, экономист буолан республика социальной-экономической сайдыыга сыһыаннаах программаларын, банк систематыгар, промышленность салааларын курдук нефтэн сағалаан алмааска, тутууга, тыа хаһаайыстыбатыгар, региональной компоне а, экология, интернет ситимигэр, СГУ- га М.К. Аммосов аата уонна «Саха» дьон тыл хааларын курдук о.д.а. боппуруостарга үлэлэһэр. Манна дағатан эттэххэ, И.Ф. Михальчук салайааччылаах Архангельскай уобалас биһигэ маарынныр кыһалҕатын туруорсан үрдүк үөрөх кыһатыгар М.В. Ломоносов аатын хааллаттарбыттар.

Депутат үлэтин Хатырык нэһилиэгиттэн сағалаата. Ол курдук нэһилиэк дьаһалтатын кытта көрсөн үлэ-хамнас туһунан билсисэтэ. Библиотекаҕа, балыһаҕа сылдьан дьону-сэргэни кытта көрсөн ирэр-хоро көпсөттэ, ыйытар боппуруостарыгар сийилии эппиэттээтэ.

Улуус киинигэр кэлэн биердиилээн дьону приемнаата. Госдума депутатыгар 13 киһи сирэй көрсөн бэйэлэрин кыһалҕаларын иһитиннэрдилэр, 5 суругунан сайбылыаннаа киирдэ, хас да тэрилтэ салайааччыта туһааннаах боппуруостарын туруоруостулар. Ф.Тумусов көмөлөһөөччүлэринэн бэрт болғомголоохтук истэн барытын сурунан бэлиэтээннэ истилэр. Кирибит этиилэрин, кыһалҕалары туратарга үлэлэһиэм дьон эрэннэрдэ. Салгыы биер «эйгэлээх» үлэһиттерин - улуус киин балыһатын салалтатын кытта көрүстэ. Ол

курдук ааспыт сыл ахсынныгыгар доруобуйа харыстабылын комитетыгар көһөн номнуо кэккэ боппуруостары тобулан быһаарсар. Балыһа салалтата олохтоох тубдиспансер сабыллыбытын, медицинскэй страхование, лицензия ыларга бары өтүүнэн үгүс харгыс көрсөллөрүн этиинилэр. 8 №-дээх аптека салалтата ыраах сытар нэһиликтэргэ аптекалары, тэрилтэни приватизациялаһын боппуруостарын туруоруостулар. Кини бу этиилэри суругунан түһэри, эһиги кыһалҕатын быһаарыам дьон ылына. Итиэннэ медицина эйгэтигэр, систематыгар улахан уларытылылар киирээри туралларын иһитиннэрдэ. Ол курдук, меди-

цинскэй страхованиеҕа туһунан са а сокуон, эмп эргиригэр бэйэ о орон таһаарар бородууксуяны, Россияҕа о оһуулар эмтэри ха аты о.д.а туһунан иһитиннэрдэ.

Мария САВВИНОВА

2010 сыл — Россияҕа Учуутал сыла

УЛУУСКА БАСТАКЫНАН

Партизан орто оскуолатыгар улууска бастакынан Учуутал сылын үөрүүлээхтик аһы бырааһынныыа буолла. Сүрдээх киз программаһаа тэрээһин ытылына. Ол курдук сарсыарда оскуола үөрэнээччилэрин уопсай линейкатын сағаланна. Улахан кылаас старосталара Учуутал сылын факельн оскуола директорыгар М.Н. Атласовка туттардылар.

Аһаҕас уруоктар, кылаас чаастара буоллулар. Республикаҕааҕы Винogradовскай, Кочевская ааһылар, кыраайы үөрэтэр республикатааҕы конференция кыһылылаахтара Мотя Новгородова, Катя Новгородова, Кэрэчэнэ Христофорова, Айсена Неустроева, Артур Марков миэстэлэспит дакылааттарын аахтылар. Оһолор Гуляевтар, Жирковтар учуутал дьиз кэргэттерин династияларын кытта көрүстүлэр.

Сылы арыһыы иккис чааһыгар са а кулуупка нэһилиэнньэ аналлаах эмиэ үөрүүлээх линейка, «Учуутал, эн үрдүк ааккар сүгүрүйэбит» дьон учууталлар, оһолор улахан концерта буолла. М. ЖИРКОВА, Партизан

Президент Дмитрий Медведев бастаан Федеральной Мунһаахха Анал суругар, отгон Госсвет мунһааҕар дойду политической систигэмэтин аныгылыы уларытыгыга уонна политической партиалар ураты оруолларыгар бэйэтин сыһыанын чопчулаабыта. Общество уонна государство партиаларга ураты бырааптары уонна... үбүлээһини биэрбиттэра. Онон партиалар политической охсуһууга туттар ньымаларыгар эппиэттээхтик сыһыаннаһалара, чизинэй буолаллара, ол эбэтэр чуолкай позицияналлара ирдэнэр. Оннук өй-санаа партиаларга үөскээбитин-суоғун сағаламмыт быыбардыыр хампаанна көрдөрүөҕэ. Ол туһунан СР Киин быыбар хамыһыһыатын председателэ Анатолий Кривошапкины кытта көрсөттүбүт.

— Анатолий Денисович, эмиэ быыбар тирээтэ.

— 2006 сылтан Россия үрдүнэн биер кэлим быыбардыыр күннэр киллэриллибиттэра: кулун тутар уонна алтынны иккис баскыһыанналарга. Кулун тутар 14 күнүгэр муниципальной поселенческой таһым а быыбардар буолуохтара. Республикаҕа барыта 108 нэһилиэк баһылыгын, «Жатай бөһүөлөгэ» куораттаағы окуукур баһылыгын уонна бэрэстэбиитэллээх органын депутаттарын, 93 муниципальной тэриллиилэр бэрэстэбиитэллээх органнарыгар 1092 депутаттары талыахтаахпыт, ону сэргэ муниципальной оройуоннарга алта депутат уонна муниципальной поселениелар бэрэстэбиитэллээх органнарыгар 62 депутат эһии быыбарын ыгытаахтаахпыт. Улахан үлэ диэтэҕин. Олунньу 2 күнүгэр кандидаттары туруоруу түмүктэнэр, уни-

ципальной тэрилли 108 баһылыгар 233 кандидат турбут. Олортон 77 киһини «Биер ныгыл Россия» олохтоох отделениелара, иккени РФКП уонна биер киһини «Сизрдээх Россия» туруорбуттар.

Көстөрүн курдук, муниципальной былаас тутуах фигуралара быыбарданалларын үрдүнэн, оппозиционной партиалар оччо интэриэһиргээбэттэра. Бу ма найгытын буолбатах. Ааспыт сыл алтынныгыгар эмиэ «Биер ныгыл Россия» уонна РФКП эрэ быыбардыыр хампааннаһа кыттыны ылыбыттара.

— Оттон былаас бэрэстэбиитэллээх органнарыгар быыбар хайдаһый?

— 1092 мандакка 1103 кандидат турда, киһилэртэн 562-тэ «Биер ныгыл Россия», түөрдэ РФКП уонна 20 киһи «Сизрдээх Россия» партиаларган. Бу сыып-

Анатолий КРИВОШАПКИН:

«БУРУЙДААҕЫ КӨРДӨӨМӨҥ, СОКУОҢУ ЧӨРЭТИҢ»

паралар докумуоннары тутуу түмүктэниэр диэри уларыыахтарын сөп. Быыбар иннинээҕи киирсии биер көрүэ — докумуоннары бүтэһигинэн, конкурреннар састааптарын билэн баран, туттарыы.

Баҕар, биһиги дааннайбыт ситэтэ суоҕа буолуо, ИКМО-лар сибидиннэлэри бастаан улуустарын территориальной быыбар хамыһыһыатыгар ытыталлар, онно «ГАС-выборы» сайтка киллэрэллэр. Бары мандаттарга кандидаттар көстүөхтэра дьон биһигини эрэннэрдэлэр.

— Туох да дьэтиннэр, 2009 сыл алтынныгыгар ааспыт быыбардар политической күүстэр хайдах үлэллээ сылдьаллары дьэ нээгин көрдөрбүттэра.

— Биллэн турар, оннук ол эрээри кыһарыйы уонна тэ э суох быраап туһунан элбэхтик этинэллэр. Бу туһунан Госсовека Дмитрий Медведев эмиэ эппитэ. Кини сууттарга бырыһыаны да кыайбат быыбардааччылар куластаабыт учаастактарга быыбардар түмүктэринэн ү сүүлэр киирибиттерин тоһоһолообута. Онон маастабай кэһиилэр туһунан этиилэр олоҕо суохтар. Маны

таһынан государство баһылыгы быыбардыыр систигэмэни онно суох буруйдууртан туттунарга ырыбыта. Кэһии баар буоллаһына, суукка ү сүөххэ наада. Суут эрэ бу боппуруостарга бүтэһиктээх быһаарыны таһаарар кыахтаах. Хомойуох иһин, биһиги бэйэбит сыһабыгыгар, сатамныыта суохпутугар атын дьону буруйдуур үгэспитин кыайан бырахпакка сылдьабыт. Биһиги республикабытыгар быыбар хамыһыһыалара сокуону кытаанхтык тутуһан үлэлиилэрин тоһоһолоон бэлиэтээһин бағарабын. Биллэн турар, кыра сыһаалар баар буолаллар, территориальной уонна муниципальной хамыһыһыаларга 800-тэн тахса киһи үлэлиир, олоҕо юрист эбэтэр уопуттаах үлэһит буолбатахтар. Ол эрээри соруйан кэһини ким да о орбот.

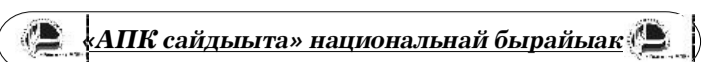
— Ол да буоллар электроннай сонуну тарҕатар средстволарга Алдан уонна Нам оройуоннарын хамыһыһыалара таһаарыт кэһиилэрин туһунан номнуо суруллубута.

— Киин быыбар хамыһыһыатыгар РФКП Саха сиринээҕи салаата эмиэ ү сүү түһэрибитэ. Дьыала ис дьэ э манньк: Алдан

оройуонун коммунистара Томмолко кандидаттары талар конференцияларын иккитэ ыһпыттарыгар территориальной хамыһыһыаны буруйдааһынан аағаллар. Сокуонунан ирдэнэр докумуоннар истэригэр партия отделениета кандидаттары туруорор конференциятын боротуоһу баар буолуохтаах. Оттон ол иннинэ партия бу мунһах ханна уонна ханан ыгытылларын туһунан ИКМО-ға биллэриэхтээх.

Алдан коммунистара оннук биллэрини оройуон хамыһыһыатыгар биэрбиттэр, дьэ инэн быыбары ыгытаахтаах «Томмот куорат» МТ хамыһыһыатыгар биэриэхтээхтэрин. Оройуон хамыһыһыата поселение таһымыгар ыгытыллар быыбарга ороһоро кө үллэммит, сүбэ эрэ быһытынан уонна граждандар бырааптара күөмчүлэннэҕинэ эрэ кыттыһыан сөп. Онон Алдан коммунистартытан докумуоннарын туһулаах буоланнар, конференцияларын иккитээн бытан, дьэ, быраабыланы тутуһан докумуоннарын туттарбыттар. Манна ким буруйдааһын салгыы быһаарабын дуо? Суох дии саныбын.

(Бүтүүтүн 2-с стр. көр)

«АПК сайдыта» национальнай бырайыак

ҮЛЭНИ КҮҮҮРДӨӨХХЭ

Кэнники кэм э тыа хаһаайыстыбатыгар туспа болҕомто ууруллан хас да программанан республикаҕа үгүс үлэ ытыллар. Саха сириҥ үрдүнэн тыа хаһаайыстыбатын о орон таһаарар бордудууксуйатын былырыы кыһардыҕа ол иннинэҕэ сыллара кытта тэриини тутан көрдөххө тупсан иһэр. Көрдөрүүнү тупсарааччы - саастаах дьон...

«Үөдэй» МТ дьаһалтатын көбүлээһининэн тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга нэһилиэккэ потребительскэй кооперативы тэрийии туһунан мунньах тэрилинэ. Мунньахха Россельхознадзор начальнига А.Н. Ядреев, тыа хаһаайыстыбатын министрствотын сүөһү иитиитигэр департаменнэн начальнигин солбуйааччы Я.И. Борисов, ТХМ тыа хаһаайыстыбатын бордудууксуйалары о орон таһаарар департаменнэн салайааччыта А.В. Андреев, ТХУ начальнигин солбуйааччы Е.Е. Гоголев о.д. кыттыһыны ыллылар. Кэлбит салайааччылар Нам улуунугар тыа хаһаайыстыбата Чурапчы, Таатта, Уус-Алдан улуустарын кытта инники күө э сылдыарын бэлиттээтилэр, ол гыннан баран са а сокуоннар, ирдэбилгэ эпийэтиир үлэ дьи чаччы ситэтэ суоҕун эттилэр.

Кэпсэтиигэ дьон кооператив тутулун, ис хоһоонун туһунан уластылар. Ылан көрдөххө, кооператив тэриллиитин колхозтааһын курдук өйдөбүл эмиз баар. По-

требительскэй кооператив дьон хас да киһи эбэтэр иккиттэн итэҕэһэ суох юридическэй тэриллиии биир үлэни толороору кыттыһыһылар. Сүрүн сыала-соруга - кыайбат үлэлэрин кыттыһан, күүстэрин түмэн толоруулар.

Бу нэһиликтэргэ хайа баҕар өттүнэн табыгастаах уонна толору киирэр кыахтаах.

Департамент салайааччыта А.В. Андреев: «Сыллата сахалыы аһы тэнигэр дьон аҕыйаан иһэллэр, онон дьону биир сиргэ түмэн, кооператив о орон сыйһарыаха. Билигин сезоннай кооператив дьон тэрийиэххэ сөп, холобур, сайы ы кэм э - сайылыктааһын. Тыа сиригэр «үлэ суох» дьон боппурус турара өйдөммөт. Хаһаайыстыбаҕа сыстан сүөһүнэн, сылгынан, балыктаан, оҕуруот аһын олордон үлэлээх буолуохха сөп. Өскөтүн биридүүлээн кыаллыбат буоллаҕына, кыттыһан, бэйэ-бэйэҕэ көмөлөсүһүн табыллыан сөп», - дьин иһитиннэрдэ.

ТХМ сүөһү иитиитигэр департаменнэн начальнигин солбуйааччы Я.И. Борисов санаатын республикаҕа сылгы-сүөһү ахсаанын билиһиннэрииттэн саҕалата. Ол курдук, улахан улуустар сүөһүлэрин ахсаанын аҕыйаппыттарын сүрүн биричиинэтэ дьон сааһыран ыччат тахсыбата буолар. Маныаха Сунтаар улууһа ыччаты көүлүүр сыалтан «именной» сүөһү тарҕатар былаанын ылыммыт. Ыччаттар ылбыт

сүөһүлэрин икки сылынан сүөһүнэн төлүүлэрин иһитиннэрдэ.

Россельхознадзор начальнига А.Н. Ядреев Үөдэй нэһилиэгэ салаһыанньатын бары өттүттэн билэр буолан туох үлэ барыаһын сүбэ бэрээдэгинэн кэпсэттэ. Итиэннэ: «Билигин 90-с сыллар курдук «хаос» буолбатах, төһө да кризис буоллар, тыа хаһаайыстыбатыгар былырыы ытааҕар 200-тэн тахса мөлүйүүн үп көрүлүннэ», - дьин иһитиннэрдэ. Александр Николаевич кэлбит сүрүн сыалынан - биир дойдулаахтарыгар кооператив тэрийии туһунан өйдөтүү. Онон сыал ситэн мунньахтааччылар техническэй регламент ирдэбилин тутуһан кооператив тэрийиэххэ, сайылыктары сөргүтүүххэ дьин этиннилэр уонна тэрийэр туһунан 100 % куластаатылар.

Салгыы 2006 сыллаахха тэриллибит «Үөдэй» кредитнэй кооператив (салайааччы А.В. Бережнева) нэһилиэнньэҕэ отчуоттаата. Хас да боппурус киирдэ: нэһилиэнньэҕэ туох туһаны аҕалла, кредит ылбыт дьон чилиэн быһытынан испийһеккэ бааллара, ыйдаағы уонна сылдаағы бырыһыан о.д. Эпийэтири истэн баран бэрэбиэркэ барыан наадатын, коммерциянан барыа суохтаах, нэһилиэк иһигэр салҕаны курдук буолуохтааһын эттилэр.

Тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга элбэх дьаһал, программа ыллылар, үлэ миэстэтэ тахсар. Үлэлээччи - аҕа көлүөнэ. Өскөтүн, били итэн ыччат ылсыбатаһына, аҕыйах кэминэн тыа хаһаайыстыбата мөлгүүр дьыллалар.

Мария САВВИНОВА

Анатолий КРИВОШАПКИН:

«БУРУЙДААҒЫ КӨРДӨӨМӨҔ, СОКУОНУ ЧӨРЭТИҔ»

(Бүтүүтэ)

Иннин 1-кы стр. көр)

Коммунистар аны олохтоох администрация уонна быбар хамыһыһыта конференция ытылларьгар помещение биэрбэтигэр дьин ү сэллэр. Эмиэ сокуон быһытынан, хамыһыһа регистрацияламмыт кандидаттарга эрэ быбардааччылары кытта көрсөллөрүгэр тэ быраабы олохтоон үлэлиир. Оттон бу түгэ э са а кандидаттары туруоруу этэ. Онон помещениены булаллара олохтоох отделение кыһалҕата буолуохтаах.

Ол онугар кинилэр түмүк о осто охсубуттар — «биһиги маны махинация дьон сыаналыбыт, ТИК кирдээх технологиелары туттан, конференциябытын иккиттэн о орогору күһэлинибит, олохтоох дьаһалта хос биэрбэтэбинэн быбар иннинэҕэ улахан суолтаах тэрээһиммитин атахтыы сыста», — дьин. Эмиэ буруйдаағы көрдүүлэр.

Оттон Аллараа Кураанахха «Сирдээх Россия» туруорбут кандидатыттан ИКМО-лар партийнай билиэтин көрдөөн ылан копия устубуттар диэбиттэрин, хомотуох тустаахпын. Аллараа Кураанахтаағы быбар хамыһыһыта олох да копиялуу техникалара суох, онон копияны хайдах да кыайан устубаттар. Төттөрүтүн эттэххэ, тоҕо партия туруорбут киһитэ тохсунньу 26 күнүгэр биэрбит докумуоннарыгэр тохсунньу 27 күнүгэр буолуохтаах конференция туруоруллубутун туһунан боротокуол баарыт? Маны прокуратура бэрэбиэркэлиэҕэ.

Бу СМИ-га тахсыбыт информацияны мин партия олохтоох отделениега бэйэтин алдастарын кистиир албаһынан сыаналыбын. Эссе бири бэлиттэмм этэ: оппозиционнай партиялар чилиэннэрэ докумуоннарын быбар хамыһыһыта олохтоох эрэ үлэ чааһа бүппүтүн кэннэ аҕалар идэллэнилэр. Дьин инэн үлэ чааһын бэркэ билэллэр. Ол курдук Нам улуунун Хатырыгар «Сирдээх Россия» бэрэстэбиитэлэ докумуоннарын 20.00 чааска аҕалыт, ИКМО 18.00 ч. диэри үлэлиирин билэр ээрэи. Ол түмүгэр докумуонмутун тупталар эбэтэр комиссиялар үлэлиир миэстэлэригэр суохтар дьин биһиэхэ ү сүү киирэр.

Бэлиэ түгэн

КӨБҮӨРГЭ — ЭДЭР БӨБӨСТӨР

Олуһньу 13-14 кк. улуустаағы оҕо спортивнай оскуолатыгар биир дойдулаахпыт, САССР үтүөлээх тренерэ, ССРС спордун маастара Н.К. Алексеев биридингэр оҕолоро көнүл тустууга республикатаағы турнир ытыллыа. Турнир 16-с төгүлүн тэриллэр. Бу оҕо спорда чэчири сайдарьгар олус улахан өнгөлөөх тэрээһин. Күрэхтэһии номнуо үгэскэ кубулуйан бүтүн республикаттан эдэр бөбөстөрү түмэн бастыһнары таһаартыыр. Турнир көбүөрүгэр, бэйэлэрин көмүрүгэр, үгүс талааннаах бөбөстөрүтүттэ. Кинилэр истэригэр Леонид Спиридонов, Александр Контоев, Вадим Семенов, Александр Дуц, Василий Кутуков, Макар Зырянов уо.д. бааллара.

Быйыл 1997-1998 сс. төрүөх уолаттар тустуохтара. Барыта 150-ча эдэр бөбөскэлэн, 11 ыйаһыһына күөн көрсөрө күүттүлэр. Биһиги, намнар, уолаттарбыт: Винокуров Эрэһэ, Парников Артурга, Бережнев Славяға, Алексеев Антонна, Никитин Афоняға уо.д. эрэлбит улахан. Турнир кэлэр нэдиэлэҕэ Дьоккуускайга ытыллыахтаах олимпиадкэй чемпион Павел Пинигин биридингэр республикатаағы күрэхтэһиигэ бэлэмнэни быһытынан барыаҕа.

Л. УВАРОВСКАЯ

АҒЫАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Кэли и кэм э Дьоккуускай куорат орто үөрэх кыһаларын оҕолоро түмсүү тэриинэн ыччат хамсааһыныгар тэ э үлэлэтэн эрэллэр. Быйылгы сылга «Ыччат десана» дьин анал программанан улууска сытар лицейдэри кытта үлэлэтэр былааннаахтар. Ол курдук, олуһньу 6 күнүгэр Граф Бизрэгэр 2 №-дээх профессиональнай лицей устудьуоннарыгар биригэ үлэ көрсүһүүтүн тэрийдилэр. Түмсүү председателин бастакы солбуйааччы Галина Тэн түмсүү үлэтин туһунан киэн тутта кэпсэттэ. Итиэннэ лицей үлэнигэр, устудьуоннарыгар сылаастык көрсүбүттэригэр махталын биллэрдэ. Көрсүһүүгэ ыччат отделын сүрүннүүр специалиһа Н.Г. Парников сөбүлэ туһарсан көхтөөхтүк үлэлииргэ ыҕра. Хатын-Арыы ыччаттын лидерэ В.И. Макаров быйылгы былаан торумун, лицей ыччаттара сүрүн күөс буолалларын иһитиннэрдэ. Көрсүһүү түмүгүнэн олохтоох лицей устудьуоннарын сүбэтин председателин Ольга Березовскаяны таллылар, итиэннэ көмөлөһөөччүгүнэн Саша Барабанованы анаадылар. Салгыы психологическэй тренинг, араас күрэхтэһиилэр, оонньуулар, кэпсир барыта биир ситиминэн тэрээһиннээхтик ааста.

Мария САВВИНОВА

2010 сыл — Россияҕа Учугтал сыла

ОСКУОЛАБЫТ ҮЛЭТИН СЭРГЭЭТИЛЭР

Бары билэрбит курдук, 2010 сыл Учугтал сылынан биллэрилинэ. Ол чэрчитинэн республика, улуус оскуолаларьгар кэрэни кэрэхсир, үөрэнэччигэ туох баар дуһаларын, сүрэхтэрин сылааһын биэрэр учугталларбит араас хайысхалаах үлэлэрин саҕалаатылар.

Нам улуунугар биэр эмиэ тарбахха баттанар үлэлээх-хамнастаах Модут орто агрооскуолатын коллектива буолар. Тохсунньуга Мэнэ-Хаҥалас улуунун Хорообут, Верхоянскэй улуунун Боруулаах, Өлөөн улуунун Ээйик агрооскуолаларын делегациялара бэйэ-бэйэлэрин кытары ыкса сибээстээхтик үлэлииргэ санааларын атастаһан, сэрһэгэнэн, ыллаан-туойан билсирэн бардылар.

Модут орто агрооскуолатын директора Гуляев В.И. мындыр толкуйдаах өйүнэн, киэн-холку көүстээх, дьонго сымнарас сыйһыаньан уонтан тахса сыл араас толкуйдаах дьону биир сиргэ түмэн үлэлэтэн кэллэ. Быйыл агрооскуолабыт 10 сылын үбүлүүдэригэр олоробут. Бу үөрэх дьылыгар биһиги оскуолабыт балайда ситиһилиннэ. Ол курдук, тыа хаһаайыстыбатын министрствотын чэрчитинэн ытыллыбыт агрооскуолалар конкурстарьгар кыттан 500 тыһ. солк. грант ыллыбыт. Сэтинньи ыйга Дьоккуускай куоракка республика 60-ча агрооскуолатын мунньан республиканскэй инновационнай площадка (РИП) буоларга программаларын көмүскэттэридилэр. Экспертнэй көрүү түмүгүнэн 4 оскуола РИП буолла. Дуальнай үөрэхтэһиини тыа сиригэр киллэриигэ үһүс республиканскэй конкурса кыттан 1-кы миэстэни ылан Саха республикатын үөрэтин министрствотын граньынан наҕараадаланьныбыт. Республика-таағы саха тылын, литературатын үөрэтэр тирэх оскуолалар конкурстарьгар кыттан саха тылын уонна литературатын кабинетин ыллыбыт. Учугтал сыла элбэх ситиһилиринэн саҕаланан эрэрбиттэн олуһун үөрэбит, күүспүт-уохпут түмүллэн, өйбүт-санаабыт чочулар.

Кылгас соҕустук бу ыалдыттан барбыт оскуолалар тустарьбын билиһиннэриим. Верхоянскэй улуунун Боруулаах орто агрооскуолата сылгы иитиитинэн дьарьгыгар эбит. Сүүрбэччэ сылгылаах, оҕуруот аһын сайынны өттүгэр олордор теплицалаах. «Көдөй» оҕо сайынны сынналаньын хотугу улуустар республиканскэй конкурстарьгар икки төгүл кыайан массыына ылбыттар.

Өлөөн улуунун Ээйик орто агрооскуолата ыраах тайаан сытар буолан сылга биридэ бастын үөрэнэччилэрин, спортсменнарын профилакторийга сыһынтан, эмтэтэн бараллар эбит. Биһиги оскуолабытыгар 11 оҕо, биир учугтал, директорь иитэр үөрэтэр үлэҕэ солбуйааччылар кэлэн бэйэлэрин оскуолаларын үлэтин сырдатан бардылар. Ээйик нэһилигэр уопсайа 300-тэн тахса киһи олордор, оскуолаҕа үөрэнэр оҕо ахсаана — 70-ча. 2000 сылтан агрооскуола статутун ылынан 50 ынах сүөһү, 30 сылгы, 599 га сирдээхтэр. Оскуола үлэнигэ 35, онтон 19-һа пед. үлэнигэр. Бу оскуолаҕа «АЛРОСА» компания көмөтө улахан. Ол курдук, 2004 с. биир этээстээх санга оскуола тутуллан үлэҕэ киирбит,

үүтү переработкальыр собуот, тоннанан эти тоҕорор холодильник, ону таһынан техникаларын өрөмүөннээн биэрэллэр.

Тохсунньу 23 к. Мэнэ-Хаҥалас улуунун Хорообут нэһилиэгин Д.С. Федоров — Дмитрий Таас аатын сүгэр орто агрооскуолата ыалдыттаата. Уопсайа 27 учугтал кэлэн бэйэлэрин билиһиннэрен, санаа атастаһан бардылар. Ыалдыттары оскуола оҕолорун эбэрдэ кондэринан көрүстүбүт. Оскуола директора Гуляев В.И. бэйэтин коллективын, үлэтин-хамнаһын билиһиннэрдэ. Директоры үөрэх чааһыгар солбуйааччы Корькина А.Г. республика иһинэн ытыллыр экспериментальнай площадка үлэтин кэпсэттэ. Ол курдук, профессиональ үөрэхтэһин формаларын, учугталлар интернет технологиятын туһанан оупут атастаһалларын, дистанционнай үөрэхтэһин проблемаларын ырытта.

Директоры научнай үлэҕэ солбуйааччы Сандулина Е.И. оскуола «Апробация модели коммуни-кационно-информационной сети в условиях интеграции и кооперации образовательных систем школы и социума» дьин теманан «Интернет и учителя», «Интернет и учащиеся», «Интернет и родители» бырайыактар сурулланнар, ону олоххо киллэриин үлэтин сырдатта. Директоры иитэр үлэҕэ солбуйааччы Петрова Т.В. кылаас таһынан ытыллыр куруһуоктар, секциялар үлэлэрин түмүгүнэн улуска, республикаҕа ытыллыр конкурстарга, ытыстапкаларга, күрэхтэһиилэргэ оҕолор ситиһилирин кэпсэтти. Өр сылларга «Чэпир» оҕо площадкатын үлэлэтэн кэлбит Софронова П.И. лааҕар үлэтин ситилии презентационнай магырылааһын кэпсэбитгэ ыалдыттар болҕомтолорун ылына ылла.

Дуобакка, саахымакка, ытыыга, волейболга күрэхтэстилэр. Хорообут оскуолатын коллектива нэһилиэнньэҕэ концерт көрдөрдө. Ырыаһыт мааньыла, үңкүүһүт үтүөлэрэ, кэпсээнбит бэртэрэ эбиттэр. Хорообут орто агрооскуолатын директора Тастыгин И.Н. үлэтин-хамнаһын билиһиннэрдэ. Оскуола сэттэ сыл эстетическэй хайысханы тутуһан кэлбит. «2009 сылтан агропрофилированнай оскуола буоларга дьулуһабыт, ол курдук, 14 га сирдээхпит, оҕуруот аһын олордобут, ДьТХНЧИ, ДьТХА, ДьТХТ кытта сибээстээхтик үлэлибит, ДьТХА иһинэн 100 кв.м. иэннээх ботаническэй садьпытыгар яблоня, вишня, рябина олордобут, калифорнийскэй чиэрбэлэри иитэн нэһилиэнньэҕэ перегной атыллыбыт, оскуоланы бүтэрэр оҕолор УПК-ға үөрэнэн тракторист, иистэнньэн идэтин баһылыылар», — дьин түмүктээтэ.

Ханна баҕарар, хаһан баҕарар улус, нэһилиэк, оскуола бэйэтэ туспа сирэйдээх буолар. Нэһилиэккэ оскуола — культура, билии киинэ, туох баар үчүгэйдэ, кэрэни тарҕатааччы. Учугталар, төрөппүттэр, общественность эдэр көлүөнэни олоххо бэлэмнээх була иитэр инниттан түмсүүлээхтик үлэлиэхтээхпит. Оскуолабыт үлэтин атын улустартан кэлэн сэргээн бараллара кэрэхсэбиллээх.

Т.В. ПЕТРОВА

Модут

М.К. Аммосов аатын сүгэр Саха республика-тын государственной историятын музейын статуһун үрдэтиг уонна ситимин кэргэтии быһыы-тынан Дьокуускайга, Тааттаҕа, Бүлүүгэ, Үөһээ Бүлүүгэ, Хангалар баар музейдар биһиги музей-быт общественнай биллэрэ. М.К. Аммосов аатын сүгэр эрэбит, сорох сөбүлэнги ыллыбыт дьэн үөрэ-көтө кэпсибит.

Музей иннин диэки киэн хардылары онгору-ругар өссө биир төһүү күүс баар буолла. Тохсун-ньу 14 күнүгэр Саха республикатын Президентэ В.А. Штыров илии баттааһыннаах 14-РП N-дээх дьаһалынан музейбыт попечительскэй сэбиэтин састаабыгар уларытылар киридилэр. Ол курдук председателин Ил Түмэн председателэ Басы-гысов В.Н., солбуйааччыларынан «Нам улууһа» МТ баһылыга Ильин А.И., Ил Түмэн Государственной мунньах тутууга уонна сокуоннаска бастайааннай комитетын председателэ Макиенко О.В. буоллу-

ность мунньабын бэс ыйын 2 күнүгэр тэрийии, нэ-һилиэк үбүлүүдээх ыһаҕар бары аймактарын ыныгы уонна онтон да атын тэрээһин үлэлэрэ быһаарылыннылар. Биһиги музейбит олохтоох уус-уран самодеятельность күүһүнэн юбилейнай тэрээһини үлэһиттэр улахан кыһаҕынан үлэһиттэр И.Н. туһунан бастакы айымньыга либретто суруйан эрэр. И.Н. Прядезников 125 сылыгар аналлаах улуус тэрийэр комиссията (сал. Слепцов Н.В., солб. Пинигин А.М.) кирибит этиилэри түмэн баран, бу күннүгэр республика салалтатын кытта көрсөн салгыы үлэлиэбэ.

Музейбытыгар ытытыллар үгэс буолбут Аммо-совскай аабылыгар оҕо садтарын иитиллээччи-лэрэ 3 саастарыттан саралаан кыттар буолбутта-ра олус үчүгэй көстүү. Оҕолор патриотической өйү-санааны ийэлэрин үтүтүн кытта тэнгэ ингэри-нэллэр, Ийэ дойдуларын чугастык билэр-көрөр, бэриниллээх буола иитиллэллэр. Быһылгы

Культура сонуннара

МУЗЕЙ САҢА ХАРДЫЛАРА

лар. Сэбиэт чилиэннэринэн ананьылар: Алексеев А.Н. — РНА СО гуманитарнай чинчийилэргэ уонна арыях ахсааннаах хотугу нуруоттар проблемаларыгар институт директора, Аммосова Л.М. — М.К. Аммосов кыһа, Зайкова Н.М. — СР культурага уонна духуобунай сайдыыга министрэн 1-кы солбуйааччы, Куркутов Г.С. — СР ыччат политикатыгар министрэ, Мионов А.С. — СР народнай депутата, ААО «Алмазэргиэнбаан» АКБ бырабылыанньатын председателэ, Никифоров А.Т. — «Копиртехсервис» ХЭТ генеральной директора, Пинигин А.М. — «Хатырык нэһилиэгэ» МТ баһылыга, Румянцев Н.И. — СР народнай депутата, «Колми-95» САО генеральной директора, Сюльскэй С.А. — Ил Түмэн аппаратын салайааччыта, Тарасов О.В. — СР народнай депутата, «Якутскэнерго» АК ААО генеральной директора, Тимофеев Н.С. — СР народнай депутата, Федоров А.А. — «Золото Якутии» ААО генеральной директора, Федоров А.А. — «Намгазстрой» ПМК ХЭТ генеральной дирек-тора уонна Шестопалов А.В. — «Дирекция по строительству автомобильных дорог Республики Саха (Якутия)» ГУ генеральной директора. Намтан төрүттээх комиссия чилиэннэрэ М. Аммосов аатын сүгэр музейга ордук күүскэ көмөлөхүөхтэрэ дьэн музей үлэһиттэрэ бигэ эрэллээхтэр.

аабылыгар Кыайы 65 сы-лын түмүктүүр отчуоттуур дакылааттары кытта И.Н. Прядезников оловун, үлэтин сырдатар аабылыгар, И.Е. Ви-нокуров төрөөбүтэ 115 сылы-гар аналлаах уонна да атын матырыйааллар кириэрэхтэ-рэ. Онон ахсынньыга балай да элбэх кыттааччылаах, сэргэх аабылыгар улууспут оскуолаларын үөрэнээччи-лэрин уонна оҕо садтарын иитиллээччилэрин үчүгэй-дик бэлэмнээн кэлэн үөрдэ-көтүтэ кыттаргыты-гар ынырабыт.

Биһиги музейбит кол-лектива Е. Ярославскай аатын сүгэр СР холбохукта-ах государственной музейын директора Е.С. Шишигин Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии хас биридди буойунун аатын толору ааттыр анал өйдөбүнньүктээх мастары нэһили-эктэр аайы олордохха дьэн ыныгытын өйүүрбүтүн биллэрэбит уонна улууспут нэһили-эктерин баһылыктарын салгыы өйүүргүтүгэр ынырабыт! Сэмэй кылаат быһыгынан биир күннээх хамнаспытын Кыайы 65 сылыгар уон-на өссө биир күннээх хамнаспытын И.Н. Прядез-ников аатын үйэтиги үгэһи аныбыт. Бары биир дой-дулаахтарытын, улуус олохтоохторун биһиги үтүө холобурбутун өйүүргүтүгэр ынырабыт!

А.В. КИРИЛЛИН, ААО государственной историитын музейын салайааччыта, старшай научнай сотрудник

директора Е.С. Шишигин Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии хас биридди буойунун аатын толору ааттыр анал өйдөбүнньүктээх мастары нэһили-эктэр аайы олордохха дьэн ыныгытын өйүүрбүтүн биллэрэбит уонна улууспут нэһили-эктерин баһылыктарын салгыы өйүүргүтүгэр ынырабыт! Сэмэй кылаат быһыгынан биир күннээх хамнаспытын Кыайы 65 сылыгар уон-на өссө биир күннээх хамнаспытын И.Н. Прядез-ников аатын үйэтиги үгэһи аныбыт. Бары биир дой-дулаахтарытын, улуус олохтоохторун биһиги үтүө холобурбутун өйүүргүтүгэр ынырабыт!

М.К. Аммосов аат. СР государственной историитын музейын салайааччыта, старшай научнай сотрудник

Кэпсиэхпин баҕардым КИМ ДА УМУҢУУО СУОХТААХ

Колхоз, совхоз механизатордара тракториһыттан суопарыгар тийиэ бары сир үлэтигэр кыттыбытара чуолкай. Ол курдук, бу күннүгэр тийиэтэх биер бөдөгь механизатор, 40-ча сыл устата тимиер көлөнү тэһиннээбит Дмитрий Евсеевич Дьяко-нов туһунан ахтар наадалаах дьи саныбын.

Миитэрэй туһунан оройуомам «Ленин суола», «Энсиэли» хаһыаттарын страницаларыгар суруллан хаалбытын санааттах-ха манньк: 1965 с. кулун тутар 5 күнүгэр тахсыбыт «Үчүгэй дьон туһунан» рубрикаҕа «Тимиер көлө тэһиннэйтэ» дэммит ыстатыйага балайда кэпсэммит буолан баран, бу ха-һыат эргээн (илдьырийэн) сороҕо суох буолан ким суруйбута биллибэт. Төһөҕө да ким суруйбута бүтэһиккэ суруллар. Ити курдук, саһарбыт хаһыаттары арыһан истэххэ, «Ленин суола» хаһыат 1970 с. ыам ыйын 12 к. «Турук механизатордар» дьон портреттар анныларыгар суруллубутунан Д.Е. Дьяконов уон-на В.Е. Канаев сэнэргэһэ олоколоро бэчээттэммит. Итиэннэ «Энсиэли» 2002 с. балаҕан ыйын 14 к. Г. Кокорев «Ыйдаах күн анныгар бэрт на чаас ыалдыгытты кэлбитин санабын» дьэн Миитэрэй туһунан ахтыы онорбут.

Удьуордаан дьэххэ сөп буолуо, аҕата Дьэпсэй — Хаарыан Харах республикаҕа тийиэ биллибит тимиер уһун дьайыыта уолугар бэриллиэн, Миитэрэй аҕатын курдук биер сиргэ туран эрэ кыстыгы кытта үлээһэбэҕкэ, хаамар тимиер көлөнү муһа-лаан турдаҕа. Миитэрэй оҕотук сылдьан 18-ҕар трактор курсу-гар Намнаабы МТС-ка үөрэнэн үһүс разрядтаах тракторист буолбута. Ити 1950 с. эбит.

Мин Миитэрэйи аан бастаан киһиэхэ прицепчик буолан баран билбитим. Миитэрэй биһиги 1951 с. биллэнги кэнээн оло-ро оройуомам дьэрибинэтэ Нэлэгэр бааһына эрдэбинэ түүнгү сменаҕа сир хоруттарарбыт. Оччолорго тимиер көлөһөлөөх, или-инэн эриллэн собуоттанар кыраһыын уматкытаах трактор этэ. Кэлин көлөһөтө тирэхтээх буоллун дьэн балайда чорбойо сыл-дьар тиистэрдээбэ. Илин көлөһөтө тийиэ суох эрэри эмиз ти-мир этэ. Илинги көлөһөтө тимиер буолан, сымнаҕас хоруллу-бут сиргэ батары түһэн уруулунан салайарга ыарахана сүрө. Ордукингэри сиринькы барыһа сыһыр үрдүн дьэки көлөһөлөрө тарда тураллар. Онно түүнэри утуйбакка үлэлиир буолам-

Ким хайдах санырынан

МЫНДЫР МАКАР

РФ Журналистарын союһун чилиэнэ Макар Николаевич Жирков «Сүһүөбүм уйарын тухары» дьэн былырын тахсыбыт кинигэтин сүрэх-тэнигин улуустааҕы библиотека үлэһиттэрэ тэрийэн, дьаһайан ыһпыгы-тара. Поэт И.В.Мигалкин куораттан анаан-минээн тахсан кыттыгыта ула-ханньк сэргэхситтэ. Бу Макар Николаевич төрдүс кинигэтэ. Бастакыта — «Ходуһаҕа» — 1999 с. тахсыбыта. Кэрэхсэбиллээбэ кинигэ аан тыһын бил-лиллээх суруйааччы Иван Федосеев — Доосо суруйбут уонна бүтүүтүгэр: «Доборум Макар Жирков, айар үлэ сьндальданнаах суолунан эрдээ-тих дьүкскүйэн баран ис дьэн мин ис сурэхпиттэн алгыбын», — ди-эбит. Дьэ, итени эрэ истибит курдук, итинэн тэптэрэн омуна суох утуу-субуу үс кинигэтэ күн сирин көрдө. Эссө бэсигэ таньыллан, үбэ кыайтарда-бына, тахсарга бэлэм сытар үһү. Чахчы дьүккүөрдээх үлэ дьээһин!

Макар Николаевич маннайгы икки хоһооно, мин өйдүүрбүмүн, 1978 с. Дьахтар күнүгэр от күөбэ кыраасканан бэчээттэнэн тахсыбыта.

Кинигэлэрин миэхэ аһара истин тыһынан суруктаан биэрэн иһэр. «Би-чиктэр» 2006 с. Москваҕа бэчээттэтэн республикаҕа тарҕапыг кыра оҕоло-ро аналлаах «Үрүмэччи» дьэн хоһооннорун кинигэтин манньк суруктаан биэрбитэ: «Хоһооммун улуус хаһыатыгар аан бастаан бэчээттэтэн бар дьонго таһаарыт быраат — Убайбар Ньүкүлэй Рыскуова мах-талым балиэтин кини кэргэнигэр Дьэбьэксийэбэ истин ийии ты-лын этэн бэлэхтиибин. «Мал золотник да дорго» дииллэр нууччалар. Бу кинигэ миэхэ бэчээттэммит сыанатынан ыарахан, оттон аах-пыт дьон сыанатынан сыанатынааҕар ыарахан. Ол онтон олус үөрэ-бин. Үөрүбүн үлэстибиккэр барга махтал буолуохтун. Доруобай-дык үөрэ-көтө сырыт. 27.10.06.

Нам, Нэлэгэр. Хара Макара».

Ити курдук нурут ааттаабыт аатынан илии баттаабыт.

«Бэтиэхэлээх билэр дьонум» ити кэннигэн тутта сөрөөн 2008 с. тахсы-бытын сайын балыһаҕа эмтэнэ сыттахтына ыһпыта. Кинигэ ик хоһооно аатыгар этиллэ сылдьар. Автор бэйэтэ биригэ алгыспыг дьоннорун, Сал-бан, Хамаҕатта олохтоохторун, бэлиэ түгэннэрин тустарынан суруйтаа-бытын тартаран туран, бирээмэ, биер тыһынын ааҕарын. Дьоннор, ай-махтара үөрдэхтэрэ аҕай, олох истэригэр мин эмиз үөрөбүн. Биһиги убай-быт Алексей Михайлович Рыкунов уонна саҕа спыт Матырыас тустарынан ааҕарга астык, дьонго үчүгэйдик сана тан олорбуттар эбит! Бу кинигэни сөп буола-буола ааҕарын уонна олох салгыбаппын, сөҕөхө да буолла-рын саҕа таһааран күлөн иһэбин. Дьоннор араастар да эбит! Көр, буолбут чахчыларга олобуран хас биердиллэригэр мындырдык бэлиэти кэрбүтүн көр-күлүү, уус-уран тыһынан саҕаан булан ыһсаран тэтик кэпсэнэри суруйтаан кэбиспит. Бу Макар Николаевич мындырын уонна талаанын туоһута! Эссө итиннэ эбэн кэбис тыла-өһөбаайын, саҕаан таба туттарын! Кини тыла олох хаайтарбат, хааһахтан бэлэми хостуур курдук тыл ба-айдаах. Хайа да кинигэлэрин аах, астыһыан!

Макар Николаевич — күннээҕи олоҕор даҕаны киһини чункурат киһи. Түмсүү дьон муһуннахтарына, көрдүүсө түгэнэри ахтан күлүү-үөрүү бөбө буолааччылар. Онно Матрена Васильевна Петрова туох эрэ көрдөбү кыбытан көүртээн, өссө Иннокентий Захарович Кривошапкин эбили кэпсэн тэптэрэн биердэхтэринэ, сорох сорохтор быара суох барааччылар. Матрена Васильевна түмсүүнү олох көтүһэт этэ, сүбэтэ-амата баһаам буола. Кини баара сабыдыллаах да этэ! Үчүгэй да түгэннэр аасыттар эбит!

Чабылдьаны, Таллан Бүрэнни таарыйбакка туран, бу күмнүгэ биһиги улуспутугар оҕолоро анаан, эбэтэр кинилэр тустарынан суруйар киһи сэдэх. Оттон Макара Николаевич талаана ордук итиннэ табыллар дьэтэххэ омунааһын суох. Түөрт кинигэтин тухары үгэс айымньыларын сүрүн ге-ройдара оҕолор барахсааттар, эбэтэр кинилэргэ аналлаах хоһооннор, кэп-сэнэр. «Ходуһаҕа» кинигэтигэр «Оҕолорго» дьэн туска салаааһа, алта хоһоонноох. Оттон «Үрүмэччи» кинигэтэ оҕо литературатын биер бастыг кинигэтин быһыгытын сыаналамьта. «Бэтиэхэлээххэ» эмиз баһаам: «Миэнэ үөһө өтгө этэ», «Дьэни сууйбатылар», «Ч буукубаттан саҕала-нар тыллар»...

Итиэрэ дуо! Хаһыакка суруйар ыстатыйалара уратылаах, сонун боу-лааччылар. Мин «Макар Жирков мындыр суруйуулара өрүү күүтүүлээх-тэр» дьэн суруйбуттаахпын. 2008 сыл түмүгүнэн «Энсиэли» хаһыат сыл бастыг корреспонденынан буолбута, редакцияга мэтиригэтэ ыйанан ту-рар. Киһи билбэтэ-көрбөтө мунгура суох. Кини суруйбутунан билбэтэх-пин билэн турабын. Ол курдук атыыры сылгы бэйэтин оҕото буолбатаҕы биллэмэт кыһаанах дьаһалын, эбэтэр эдэр биз оҕотун быраан таскыла-эбитигэр «аҕалара» кэлэн боотурубаатыгар туох да утарыһаһыта суох ыһымьытын. Тыһынаах харамай тэһийэрэ-ууһуура уустуктардаах да эбит, оннооһор түөрт атахтаахха!

Түмүк кэриэтэ эттэхпинэ, Макара Николаевич Жиркову мындыр, та-лааннаах, тыл байыдаах айар үлэһит дьэн бэйэм сыана бустым. Үгүстэрэ холобур буолар чөл олохтоох, оҕолоро, сиэннэрэ киэн туттар киһилэрэ, Салбан, Хамаҕатта нэһиликтэрин бочуоттаах гражданина буолар.

Евдокия РЫКУНОВА

мыт, сарсыарда күн тахсан салтын сылыһыта утуктаан ылар-быт. Биердэ онно Миитэрэй утуктаан бааһына тан тахсан хо-нууга турар тракторыгар курар дизельнай арыһтын бөтүннэри тоҕо көтөн хомойбуттаах уонна «дэ, хайыамый, МТС-ка баран көрдөһүөм» диэбитэ.

Биригэ сылдьан үлэлииргэ бэрт көнө сүрүннээх киһи эбит этэ. Ыстараһыын дьэн куолаһын соннопот этэ. Омурҕаммыты-гар курсуьбут килиэппитин арыһа сылытара. Ол сиригэ минн-иһэһэ бэрдэ. Аны санааттахха киһи арыһа дэлэй буолан, аһы-лык аайы сылытан эрдээбэ. Ол саҕана билингги курдук үүнээйи арыһа дэлэйэ суоҕа. Дэриэбинэттэн үлэбигитигэр барарбытыгар кэлэрбитигэр Миитэрэй велосипедтар мэнэстэн сылдыарым. Үлэлиир сирбит 3-4 км курдуга. Ол мэнэстэн иһэн санаабыр ха-раҕым ийриэх курдук түргэн баҕайгык төбөн элээрдэрэ уонна саныһыбын «тоҕо ити икки эрэ субурҕа көлөһөлөөх эрэри охту-батыл, өссө мэнэстиилээх сылдьан?» дьэн. Онтукайбын кэли велосипеды сатаан тэбэ үөрэнэн баран билбитим, инники көлөһөтүн хайа дьэки ингнэстэрэ тыһна даҕаны тоһуо ол дьэ-ки уруулун салайа тутан истэххинэ, охтубат сокуоннаах эбит дьэн өйдөбүтүм. Ол дьыл Миитэрэйдин тапсан үлээбиппит.

Сыллар-күннэр ааһаннар, 70-с сыллаах дьэки колхоз хон-туоратыгар Хамаҕатта отделениетин механига Охлопков Петр Алексеевич трактор курсугар ким баҕалааҕы киһэ өттүгэр үөрэппитэ. Сааһыгар тийиэн экзамен туттараммыт III разряд тракторист-машинист дьэн ааттаммытытэ. Аны мин Миитэрэй курдук тракторист буолбутум. 1972-76 сс. ДТ-75 тимиер тиһи-ликтээх тракторынан кыһынын от-мас тийэрим. Сайһын окко, саас сыһыыта сылдыарым. Миитэрэйдин биер сайын орто ала-аска Протопопов Семен Николаевич толору механизированнай звенотугар биригэ үлээбиппит. Мин стоговоһо состоробун. Кини стогоматэлинэн от кэбихэр. Кэлин Миитэрэй хортуопшуй звено-тугар көсүтэ. Онно Федоров Василий Васильевич салайар звенотугар үлээлэн 1974 с. хортуопшуй үрдүк үүнүүтүн ылан оройуонна магнайгы миэхэ буолбуттара. Онуоха звеновокка «Запорожец» массынаа фондатын бэригиттэра. Миитэрэйдээх-хэ биридди тыһыһынча харчынан бириэмийэлээбиттэрэ.

Дмитрий Евсеевич үлэ үөнүгэр сылдьар механизатор тута-ах киһинэн аабыллан хас эмэ төгүллэн Бочуотнай грамотала-рынан, Махтал суругунан бэлиэтэммит. Олоргон ордук улахан-нара САССР Верховнай Советын Президиумун грамотата боу-лар. Эссө киһин бастыг үлэһит буолан Москва нан күүлэйдэн туурадаах.

Дэ ити курдук, мантан көстөрүнэн колхоһугар, совхоһугар эрэ бастан сылдыбакка, оройуонугар, республикатыгар, өссө Россияҕа тийиэ үтүөтэ биллибит эбит.

Н. КОКОРЕВ

ИНИРЭХ ТЫЛААР

И.Е. Винокуров аатынан Намнааы педагогической колледж улаһыттарын аатыттан өр сылларга биирги үөрэхпит кыһаҥыгар...

Училищеҕа үлээбит сылларгар, устудьуннар киэҥ билини ылалларыгар үтүмөн кылааккын киллэрбиккин, кинигэ дьүөрэлээх үгүс сэргэх ааҕааччылары ииппиккин үрдүктүк сыаналыбыт.

Намнааы педколледж коллектива

И.Е. Винокуров аатынан Намнааы педагогической колледжга үһүн кэмгэ информатика учууталынан үлээбит, билигин бочоттооох сынна-аланга олоорор РСФСР үөрэҕиритин туйгунун, учууталлар учууталларына, Нам улуунун ытык киһитин АЛЕКСЕЙ АФАНАСЬВИЧ СТЕПАНОВЫ 75 сааскынан айхаллаан туран, амарах тыллаах алгыспытын аныбыт, истин-иһирэх эбэрдэбитин тиэрдэбит!

Эн Намнааы педагогической училищеҕа 1990 сылтан информатика уонна информационнай технология преподавателинэн үлээбит кэмгигэр ыччаты бу кэскиллээх хайысхаҕа үөрэтиигэ үгүс сырабын уурбутун, өр сылларга муньуммут дириг билигин биэрбитин. Ол түмүгэр үгүс үөрөспүт оҕолорун Эн биэрбит билигин чингэтэн, билигин республика араас мунуктарыгар үрдүк таһаарылаахтык үлэли сыйдалар.

Алексей Афанасьевич! Күн сарданаттар күлүмүрдүү оонньуур күндү таас курдук чинг-чиргэл буол. Оҕолорун, сиэннэрин, аймахтарын, чугас дьонун таптагылар бигэнэн, истин-иһирэх сыйһанарыгар, өйбүллэригэр уйдаран өссө үһүн үйэлэн. Кырдыы кытыгыспатын, ыарыы ыалласпатын, дьол-саргы тосхойдун!

Эбэрдэни кытта И.Е. Винокуров аатынан Намнааы педагогической колледж коллектива

Уважаемому ДЕЛАХОВУ СВЕТЛАНУ ДМИТРИЕВНУ, нашего классного руководителя, учителя, поздравляем от всей души с присвоением золотого знака отличия Республики Саха (Якутия) «Учительская слава»!

С любовью к Вам ваш 5 «а» класс, родители, родком

Бииргэ үөрэммит табаарыспытын, дьоллоох дьонун ыал аҕатын ВАСИЛИЙ КАСЬЯНОВИЧ ФЕДOTOVЫ олоһун орто омурданынан, кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн итикти-истинник эбэрдэлибит!

Убаастабыллаах Василий Касьянович! Сыл — хонук. Алтан чуораанынан айдаарсан оҕо саасыт дьоллоох кэмнэрэ элгээлдиһэн олохо дьонуннаах күннэригэр айааннаан тийиэн кэлбиттэр. Дьиз кэргэн аҕа баһылыга, эрэллээх эркинэ, таптааллаах кэргэн буолан олооругуттан үөрөбүт, астынабыт. Түгэнинэн туһанан, сиэн оҕону бэлэхтэспикитинэн өссө төгүл эбэрдэ!

Баҕарыт кытаанах доруобуйаны, оҕолорун, сиэннэрин таптаалларынан, сайаҕас санааҕынан дьиз кэргэнгэр өйбүл, дурда-хаха буолан Бҕра санаан ылса,

Кэрэ санаан кэккэлэһэ, Эрэл санаан эңгэрдэһэ турдун! Сэттэ үйэлэр тухары сириэдийи, Аҕыс үйэлэр тухары ааттана тур!

Эбэрдэни кытта Партизан оскуолатыгар бииргэ үөрэммит табаарыстарын

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

Филиал КПКК «Эрэл» в Намском улусе принимает от населения вклады под высокие проценты, а также выдаем займы.

Наш адрес: ул. Чернышевского, 6.

Справки по тел. 42-6-00, 89241685299

В связи с наступающими весенними праздниками КПКК «АЛСА-Кредит» поздравляет всех жителей улуса и проводит праздничную акцию с 8 февраля по 31 марта 2010 г. «Внимание. Праздничная акция».

Наш адрес: ул. Чернышевского, 14, 2-й этаж, тел. 42-0-65

В КПКК «Судо-Сберегательный Союз» проценты тают, сумма растет! С 1 февраля по 31 марта 2010 г. объявляется акция «Весеннее настроение»: выдаем займы до 100000 руб. под 36% годовых.

Справки по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 5/1 (2-й этаж магазина «Туйаара»). Тел. 43-0-89

Нам селотугар докумуоннаах уһайаны атылыбыт эбэр массынаҕа атастаһабыт.

Тел. 89142285775, 42-7-57

«Эт-Ас» ХЭТ нэһилиэнньэт-тэн кэбиһиллээх от атылаһар, бэйэбит тиэйбит.

Билсэр тел. 23-1-39 (үлэ кэмигэр)

Считать недействительным утеранный паспорт серии 9805 N 792806, выданный Таттинским ОВД 17.11.2003 г. на имя Попова Сергея Павловича.

Распоряжение главы улуса

О СТОИМОСТИ ДРОВ-ШВЫРКА С ДОСТАВКОЙ ДО ПОТРЕБИТЕЛЯ ПО НАМСКОМУ УЛУСУ НА 2010 г.

На основании Закона РС(Я) от 05.06.2005 г. 246-З N 499-III «О наделении органов местного самоуправления в РС(Я) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)», постановления правительства РС(Я) от 29.10.2007 г. N 443 «О нормативах потребления твердого топлива для населения, пользующегося котельно-печным и печным отоплением по РС(Я)», приказа ГКЦ-РЭК РС(Я) N 53 от 28.12.2010 г. «О преискуранте цен на заготовку и вывозку дров-швырка, реализуемых населению», распоряжаюсь:

- 1. Утвердить стоимость дров-швырка с доставкой до потребителя, согласно приложения 1.
2. Рекомендовать руководителям бюджетных организаций при заключении договоров руководствоваться утвержденной стоимостью дров-швырка.
3. Отделу по начислению субсидий по оплате ЖКУ при администрации МО «Намский улус» (Степанова З.И.) руководствоваться утвержденной стоимостью при расчете субсидий по оплате твердого топлива.
4. Отделу экономики довести утвержденную стоимость дров-швырка до поселений муниципальных образований.
5. Контроль исполнения настоящего распоряжения возложить на заместителя главы по экономике и финансам Петрову Л.Н.

Первый заместитель главы улуса Н. СЛЕПЦОВ

Муниципальная избирательная комиссия Намского улуса РЕШЕНИЕ N 1-2/2

О ДОПОЛНИТЕЛЬНОМ НАЗНАЧЕНИИ ЧЛЕНОВ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ КОМИССИИ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «БЕТЮНСКИЙ НАСЛЕГ»

В связи с добровольным сложением полномочий председателя избирательной комиссии МО «Бетюнский наслег» Маркова Романа Алексеевича, выдвинутого общим собранием населения, зам. председателя Данилова Егора Евсеевича, выдвинутого от регионального отделения политической партии «Единая Россия», рассмотрев представленные протоколы общего собрания населения от 26.01.2010 г., регионального отделения политической партии «Единая Россия» от 26.01.2010 г., и заявления кандидатов о согласии быть членом ИКМО с решающим голосом, муниципальная избирательная комиссия Намского улуса РЕШИЛА:

- 1. Назначить членами избирательной комиссии муниципально-образовательного образования «Бетюнский наслег»:
— Бандерова Владислава Геннадьевича, 1983 г.р., проживающего в с. Бютяй Юрдя, спортивного тренера администрации МО «Бетюнский наслег», со средним образованием, выдвинутого общим собранием населения с. Бютяй Юрдя;
— Павлова Владимира Семеновича, 1963 г.р., проживающего в с. Бютяй Юрдя, учителя Бетюнской СОШ с высшим образованием, выдвинутого региональным отделением политической партии «Единая Россия».

2. Избирательной комиссии МО «Бетюнский наслег» провести заседание ИКМО для повторного выбора председателя, зам. председателя, секретаря ИКМО.

3. Опубликовать данное решение для всеобщего ознакомления избирателей в улусной газете «Энсиэли».

Председатель ИКМО Намского улуса А.И. КОРНИЛОВА Секретарь ИКМО Намского улуса О.А. НОВГОРОДОВА

ПРОГРАММА

проведения XVI республиканского турнира по вольной борьбе среди юношей на призы профессора, кандидата физико-математических наук, заслуженного тренера ЯАССР, мастера спорта СССР, бронзового призера РСФСР, чемпиона и призера чемпионатов Мира среди мастеров вольной борьбы, самбо и слада Н.К. АЛЕКСЕЕВА, лауреата Государственной премии РС(Я) им. Д.П. Коркина

13-14 февраля 2010 г. с. Намцы

- 13 февраля 9.00-9.30 Приезд и размещение участников турнира. Работа мандатной комиссии.
9.30-11.00 Взвешивание и жеребьевка спортсменов. Сопоставление представителей, тренеров и судей.
11.00-14.30 Предварительные схватки.
14.30-15.00 Торжественная церемония открытия XV республиканского турнира
15.00-19.00 Предварительные схватки
14 февраля 9.30-13.00 Предварительные схватки
13.00-14.00 Финальные схватки
14.00-15.00 Церемония награждения победителей турнира и закрытие соревнований

ИДЬУО ИНИТИННЭР

ӨЛҮҮС-СҮТҮҮ АЧЧААБАТ

Аспыт нэдиэлэ 4 киһи кырбаммыт. Горнай улуунун олохтооҕо гр-ка Дьяконова үлүэин балыһаҕа кирибит. Нам с. олохтооҕо гр. Замятин А.А. биллэрбитинэн, олунньу 7 күнүгэр киһи квартиратыгар күлүүһүн аһан кириэн 50 тыһ. солк. суумалаах компьютернай техниканы уорбуттар. Олунньу 1 күнүгэр Нам с. гр. Слепцов Е.Ф., 1975 с. төрүөх, өлүгэ көстүбүт, бэйэтигэр тийиммит. Олунньу 2 күнүгэр Мэ этэй дьиз сиргэ үүтэ э гр. Колесов Н.П., 1956 с. төрүөх, өлүгэ көстүбүт. Олунньу 2 күнүгэр гр-ка Наумова А.И. биллэрбитинэн, тохсунньу 30 күнүгэр Нам с. олохтооҕо, сааһын ситэ илик Наумов Н.П. дьийэттэн тахсан барбыт уонна төннө илик. Олунньу 3 күнүгэр Нам-Дьокуускай трассатын 40 км массыына умайбыт. Олунньу 4 күнүгэр ветуправление гараһын түннүгүн аҕдаһыттар. Нэдиэлэ устата 85 киһи миэрэлэммит. ГАИ 475 транспорты бэрэбиэркэлээбит, 52 боротокулторбут, ол иһигэр 1 итирик суопарга, стоянкаҕа 1 массыына турбут.

Таптыыр балтыбытыгар Евдокия Адамовна, күтүөһүтүгэр Дмитрий Михайлович Платоновтарга таптааллаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ Уһаҕа Булуу олохтооҕо

ТОЙТОНОВА

Федора Николаевна уһун, ыарахан ырытыттан күн сириттэн барбытынан дириг күтүрбаммытын тиэрдэбит. Осиповтар, Кондратьевтар, Прокопьевтар Хамабааттаһан, Дьокуускайтан Максимовтар Окочешниковтар

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Биигини таптааллаах күндү киһибит — кэргэним, аҕабыт, эһэбит Валерий Васильевич Макаров орто дойдо олобуттан ырахан ырытыттан туюраабыта бу дьыл олунньу 10 күнүгэр биир сылын туюла.

Сыл устата Валерий олоһо олоһуор... Сөгөтөх, чугас доһоро суох хаалпы курус, хабыскунэрэ, хонуктара син аһаллар. Билигин даҕаны уоскуйуу кэлэтиктик, ол да буоллар санаабыр илдьэ сылдьар баҕабын толорон бу суруйабын — Валерий Васильевичи билэр, саныыр, ытыктыыр доһомуутугар кэргэним туһунан лоскуй санаабын. Топору толкуй, киһи олоһун өйдөөһүн кэлиэн кэлиэн дьон толкуйдубун.

Мин кэргэним Валерий Васильевич атырдыаһын 7 күнүгэр 1954 сыллааха Хаҕыра оройуонугар Марха нэһилиэгэр үтүкэн үлэһит, чэигэн-чэбдик олохтоох, элбэх оҕолоох ыалга төрөөбүтэ. Төрөөптүгэр кэлэн ылыт олоһун сүрүн өйдөбүллэрин: чөл олоһу, үлэ-хамнас өрөгөйүн, оһоһо-дьонго үтүө сыйһаны өрө тутан өлүөр дьылы илдьэ сырытта. Билигин санааҕа, Валерий эһэ да суох курдук эбит. Ону мин эрэ буолбакка, киһини билэр дьон, оҕолор, аймахтара, доһотторо туюлууппур. Бу ахтыбыт биигин аҕабыт киһи быһытынан кэрэтин, санаатырааһын, дьонго тулкадьыт илдьэтин бар дьомуутугар тиэрди. Валерий үлэһитин, үлэһэ сыйһанын, дьоруун, сүрэхтээһин билэр дьонго уос номоһо оностуохтара. Кырдык, дыкити үлэһит киһи этэ, күн устата хас биирдиги чаһа, мунууттээ ирээттээх үлэһэ ис хоһоонноох этэ. Бэрэздэгэ, күнүн аттарыдыа, чаһынан туюлан иһити киһини сөхтөрөрө. Дьизэ-уокка сыйһабыта, чабара, кырдыгынан эттэххэ, чугас эргин ыаллары соһутара.

Кыра эрдэбиттэн айылҕаба чугас, сылыга-сүөһүгэ сыстас буолан иһитин туйаҕын хатаран СГУ ветеринарийнай салаатыгар 1971 с. үөрэнэ кирибитэ. Үөрэжин ситиһиллээхтик бүтэрэн, Амма оройуонун Абаа уонна Полюкканын эһиликтэригэр ветбыраһынан үлэтин саҕалаабыта. Эдэри кытта эдэр, кырдыаҕаһы кытта кырдыаҕас буолан Амма дьонугар сөбүлүппитэ. Онтон 1979 с. дойдубар, Нам оройуонугар, көһөн кэлбитин. Үлэтин Николайскийтан саҕалаабыта, кэли Кириэс-Кытыгыла ветеринардаабыта. Айымнылаах үлэһэ эдэр специалист «Комсомольская» совхозугар босхоломмут профком председателинэн, зоотехнигынан таһылан эмиз үлэһин сылдьыбыт.

та. Бииргэ үлээбит коллегалары итээтэ үлэһит сылдьан специалист, салаааччы быһытынан үһүлүчү этэ дьиз сыаналыыллар. Олчакчы баара. Үөрүннээн, түмсүүлээх, бэһилээт санаапах буолан нэһилигэ, совхоз обществоннай олоһор, уус-уран көрүү курдэр актыбынайдык уонна сатабыллаахтык кыттар этэ. Онтон уонтан тахса сүлбүрүчүлэстэн эмтэнэ сылдьан биирдэ даҕаны «айака» диэбэккэ, ыарыы психологиятын ылыммакка, балдытар абытайдаах илдьэ барар ырытытыгар ынчык-таабакка барда. Маны мин билигин хорсун, хоодуот эр киһи киһиэхэ эбит дьиз сыаналыбын.

Саас, сайын айыы оҕолорун кэмнээх үлэһэ, айылҕаба таптааллаах кыра эрдэтиртэн үөрөспүтэ, үһүйүбүтэ. Бэйэтин маһынан хатыны ааттыра. Хас биирдиги чычыах санатын араара, булка-апка быһыргылыгы сирдээх сыйһаннааҕа. Биир да күнү туһата, көдүүһэ суох атаарбата. Баҕар, олохтон эрдэ туоругу буолан ити курдук топоруту, топкуйдаахтык, туһалаахтык, дуоһуйуулаахтык, дуһаа иһиллээхтик олоһубута буолуо. Оҕолоругар, киһиитигэр, сиэннэригэр, миэхэ, кэргэнигэр дириг иһилилээх, тулкадьыт бэрэниилээх сыйһаннааҕа. Киһи баарыгар биигини хатын хакхааһа, суон дурдалаах этибит. Олсуох буолла... Хайдахтаах курдук туһунан да солбуллубат сүтүгү. Биигини аҕабыт үйэтин толору олоһортооһо, санаабыт санааларын, былааннарын ситэри сиптээх оҕус хоһомтолоох. Киһи курдук олоһу таптаан, сыаналаан, толору өйдөөн сылдьар киһи кэлэр сааһын көрсүбэтэ, күрээгэйгэ, үүммүт күөх окко, тыллыбын үйүрүүнүгэр үөрэн дапсыһыһан, күлүн-үөрэн кириэн кэлбэтэ баччааҕа дьылы итээлбэр кириэтир. Ол да буоллар сирдээҕи олоһу саһанан барар. Аҕабыт ситэри олоһортооһо олоһун, айбатах-туппатах үлэтин олоһорто, сиэннэрэ, аймак-билэ дьонорун саптыахтара дьиз эрэнэбин. Эһигин, күндү киһибитин, куруутун өйдүү-саныы, суохтуу-акта, биигини ортобутугар баар-гындан өрүү санаахпыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, киһини, сиэннэрэ

Биигини бырааптыт, убайыт Новгородов Егор Петрович (Куоса) орто дойдуттан соһучу суох буолбута олунньу 16 күнүгэр 40 хонугун туюлар. Куоса 1967 с. ыам ыйын 4 күнүгэр Елена Петровна, Петр Васильевич Новгородовтарга ыал 8-с кыра оҕотунан күн сирин көрбүтэ. Оһо сааһыттан үлэһэ үөрэнэн ийттигэр, эдэһидэригэр ферма ыарахан үлэтигэр ньиэрэй көрсөн, ынах ыаһан көмөлөһөн тахсара. 8-с кылаас кэнниттэн Граф Бирэҕинэзи СПТУ-га үөрэммитэ. 1986 с. Советскай Армия кэжэтигэр ытык иһитин төлүү Таджикистанга Душанбе куоракка сулууспалаабытын

Таптыыр балтыбытыгар Евдокия Адамовна, күтүөһүтүгэр Дмитрий Михайлович Платоновтарга таптааллаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ Уһаҕа Булуу олохтооҕо

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛАР: информация, сурук, төрүт култура — 41496;; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционнай-издательскай ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственнай учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитеттин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьыбит аадырыһын чолпу ыйы. Редакцияга кирибит суруктар төһөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэлэ, Заложнай уул 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат редакционнай-издательскай ситимигэр талыһынан, та ылынна уонна бэчээттэнэ. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Кө үл сыананан атыыланар Индекс — 54889. Тираһа — 2490 Бэчээккэ илии баттанытын графига — 12:00 ч. 09.02.2010 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 09.02.2010 с.

PDF Compressor Free Version